

מוסדות האיחוד האירופי

- **האיחוד האירופי אינו תואם אף אחד מהארגונים הפוליטיים המקבילים לו.** הוא שונה במוסדותיו ממדינות לאום, ואין להגדירו לא כקונפדרציה ולא כארגון בין-לאומי. מוסדותיו מאורגנים בהיררכיה שונה מבמדינות לאום, והם שונים במהותם באופי ההחלטות המתקבלות בהם ובדרך קבלת ההחלטות. האיחוד האירופי יכול להיתפס כשחקן במערכת הבין-לאומית, אולם גם כזירה שבה מתנהלים שחקנים רבים במערכת האירופית.

הנציבות האירופית (European Commission)

- תפקידי הנציבות – קביעת מטרות, הצעת חוקים, ניהול תקציב, ענייני שיגרה, ייצוג האיחוד
- מפגש שבועי בבריסל
- נציג אחד מכל מדינה שנבחר כל חמש שנים
- נשיא הנציבות
- מחוייבות הנציגים בראש ובראשונה לאירופה

מועצת האיחוד האירופי (The Council of the European Union)

- **מורכבת משרים של החברות באיחוד.**
- בניגוד לנציבות, במועצה צריכים לבוא לידי ביטוי האינטרסים הפרטניים של כל מדינה חברה.
- **המועצה היא הגוף המחליט בסוגיות החשובות של האיחוד האירופי, והיא מתאמת את המדיניות- כיום קיימות 10 תצורות של המועצה.**
- מועצה מתכנסת בבריסל ובלוקסמבורג, למפגש פסגה לפחות פעמיים בשנה.
- **למדינות השונות יש מספר קולות שונה בהצבעות.**

הפרלמנט האירופי (European Parliament)

- תפקידי הפרלמנט – העברת חוקים, ביקורת על שאר המוסדות, אימוץ תקציב
- 751 נציגים מ-28 מדינות
- נציגים של מדינות, לא של אירופה

בית הדין האירופי לצדק (European Court of Justice)

- בית הדין המרכזי של האיחוד האירופי.
- יושבים בו 28 שופטים, נציג מכל מדינה.
- פסיקתו של בית הדין מחייבת את מדינות האיחוד ואת אזרחי האיחוד.
- בסמכותו: לבחון את חוקיות האמנות, ההסכמים והחוקים של האיחוד.
- עוסק בעיקר בהבטחת נורמות המשפט של האיחוד האירופי : באופן פרטי, מדינתי ומוסדות האיחוד.
- השופטים והפרקליטים הראשיים נבחרים לתקופות כהונה בנות 6 שנים.

קבלת החלטות באיחוד האירופי

מבין ארבעת המוסדות המוצגים כאן, הפרלמנט הוא המוסד בעל ההשפעה הנמוכה ביותר בתהליכים של קבלת החלטות וקביעת מדיניות.

נמתחה ביקורת רחבה על האיחוד האירופי בטענה שישנו "גירעון דמוקרטי" בתהליך קבלת ההחלטות בו.

שנים רבות ניסו חברי האיחוד האירופי ונציגיהם להעביר חוקה אירופית.

אמנת ליסבון היא האמנה הבינלאומית מכוחה פועל האיחוד האירופי מאז ה-1 בדצמבר 2009

עד כמה האיחוד האירופי דמוקרטי?

- **דמוקרטיה היא שיטת ממשל בה יש לאזרחים יכולת וזכות להשפיע על המדיניות הציבורית במדינתם, באופן חוקי וממוסד.**
- נראה כי הקשר בין אזרחי האיחוד האירופי ובין נציגיהם במוסדות האיחוד הוא בחלק מהמקרים מתווך, ובמקרים אחרים הוא כלל אינו קיים.
- **כיום צורתו ומבנהו הייחודיים - השונים מכל גוף מקביל במדינה או בארגון כלשהו - משרתים רק בחלקם את האינטרסים של האזרחים ושל המדינות החברות.**
- **יש הגורסים כיהאיחוד האירופי צריך להציב גם לעצמו את התנאי שהוא מציב בפני המדינות המבקשות להצטרף אליו ולהיות דמוקרטי יותר, לפחות בכל הנוגע לקשריו עם האזרח.**